

**LÄNSRÄTTEN
I DALARNAS LÄN**

Anna Blomgren

DOM
2009-12-18
Meddelad i
Falun

Mål nr
3037 – 3038-09 E
Rotel 3

SÖKANDE

Kontor och Miljö Borlänge AB, 556453-9111
Box 5083
781 05 Borlänge

Ombud: Advokat Göran Svenvall
Advokatbyrå Zedendahl KB
Borganäsvägen 31 A
784 33 Borlänge

MOTPARTER

1. Falu kommun
791 83 Falun

2. Sätters kommun
Rådhuset
783 27 Säter

Ombud för 1 och 2: Jan Fors
Falu kommun
791 83 Falun

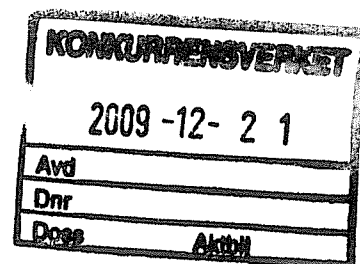
SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

LÄNSRÄTTENS AVGÖRANDE

Länsrätten avslår Kontor och Miljö Borlänge AB: s ansökan om överprövning av Falu kommun och Sätters kommuns upphandling av kopiatorer och skrivare. Länsrättens beslut den 30 oktober 2009 upphör därmed att gälla.

Länsrätten erinrar om den tiodagarsfrist som framgår av 16 kap. 1 § LOU.

BAKGRUND M.M.

Falu kommun och Sätters kommun (nedan kommunerna) har genomfört en upphandling ”Skrivare/Kopiatorer 09”. Den 22 oktober 2009 fattades ett tilldelningsbeslut där Office Dalarna AB antogs som det vinnande anbudet.

Kontor och Miljö Borlänge AB (nedan bolaget) begär överprövning och yrkar att länsrätten beslutar att utesluta Office Dalarna AB från upphandlingen samt att upphandlingen får avslutas först efter att denna rättelse skett. I andra hand yrkas att upphandlingen ska göras om. Som stöd för sin talan anför bolaget i huvudsak följande. Enligt bedömningskriterierna i anbudsförfrågan punkt 3.1 förutsätts att samtliga ska-krav i kapitel fem är uppfyllda för att en fortsatt bedömning av inkommet anbud ska göras. Det betonas i 3.2 att alla som svarat ja på samtliga ska-krav går vidare till nästa steg. Det finns en befogad anledning för anbudsgivande leverantör att inte avvika från ska-kraven. Detta har i vart fall styrt bolagets sätt att utforma anbudet. I den offert Office Dalarna AB ingivit uppfylls inte ska-kraven enligt 5.3 och 8. Office Dalarna AB har angett servicekostnaden till noll kr med en hänvisning till att kostnaden härför har räknats in i produktpriserna. Detta innebär att en servicekostnad föreligger men att denna inte har redovisats öppet. Då en sammanblandning av priser för maskinprodukt och tjänst skett kan inte en relevant prisjämförelse ske. Detta strider mot ska-kravet att priser för produkter, toner och service ska anges separat. Då det dessutom särskilt betonas att alla ska-krav ska följas har förutsättningarna för anbudsgivarna inte blivit lika. Genom att godkänna offerten har kommunerna brutit mot likabehandlingsprincipen i 1 kap. 9 § LOU. Nackdelen för köparen i denna situation är att köparen inte kan utläsa vad en kommande servicekostnad kan bli när den angivna tiden gått till ända eller om en maskin under löpande kontraktstid byts ut. Vidare har Office Dalarna AB i offerten lämnat ett pris på toner som är onormalt lågt. Anbudsunderlaget innehåller ingen anvisning vilken täckningsgrad för trycket på pappret som priset ska beräknas på. Täckningsgraden avgör styrkan på svärtan.

Branschpraxis är fem procent. Det av Office Dalarna AB angivna priset, 227 021 kr motsvarar 20 procent av normalt tonerpris. Kommunen har accepterat offertens låga pris utan att begära någon förklaring härtill. Framförallt torde det vara av vikt att veta vilken täckningsgrad som offerten grundar sig på i syfte att undvika att få tilläggsdebiteringar för högre täckningsgrad. Då offerten rimligtvis inte avser branschpraxis har leverantörerna inte heller denna del behandlats lika.

Kommunerna yrkar att länsrätten avslår bolagets begäran om överprövning och anför i huvudsak följande. Kommunernas uppfattning är att det står anbudsgivarna fritt att sätta ett delpris till noll kr. Det väsentliga för kommunerna är att på ett korrekt och rätt sätt kunna jämföra slutsummorna av alla de delposter kommunerna har efterfrågat. Office Dalarna AB har en affärsmodell där service ingår i maskinpriset. Detta pris är inte på något sätt villkorat. Kommunerna krävde att anbudsgivarna skulle ange alla delar av priset främst för att ingen del skulle förbises. Enligt bolaget har Office Dalarna AB lämnat ett onormalt lågt pris för toner. Prisskillnaden för toner i anbuden var relativt stort. Ett pris var lägre än Office Dalarna AB:s pris som var 227 021 kr och ett var högre än bolagets pris som uppgick till 1 066 242 kr. Vid utvärderingen tillställde kommunerna Office Dalarna AB en förfrågan och ställde frågan på följande sätt ”När det gäller tonerkostnad vill vi försäkra oss om att den toner ni avser att leverera uppfyller de eventuella krav som er maskinleverantör har på toner (för garantier etc.). Vänligen bekräfta detta!” Svaret från Office Dalarna AB lød: ”Fulla garantier gäller”. Efter denna försäkran ansåg sig kommunerna kunna bedöma dels att Office Dalarna AB:s tonerpris var ett bra och konkurrenskraftigt pris som dock inte var oskäligt lågt, dels att tonerprodukten var fullt godtagbar för de ändamål som kommunerna efterfrågat. Beträffande täckningsgraden utgick kommunerna från det branschpraxis som bolaget åberopar och ansåg sig därmed inte behöva framhålla detta.

Länsrätten har den 30 oktober 2009 intermistiskt förordnat att upphandlingen tills vidare inte får avslutas.

SKÄLEN FÖR LÄNSRÄTTENS AVGÖRANDE

Relevanta lagrum

En leverantör som anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 § i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder enligt den paragrafen. (16 kap. 1 § första stycket LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts. (16 kap. 2 § första stycket LOU).

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas. (1 kap. 9 § LOU).

En upphandlande myndighet ska anta antingen

1. det anbud som är det mest ekonomiskt fördelaktiga för den upphandlande myndigheten, eller
2. det anbud som innehåller det lägsta priset.

Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, ska myndigheten ta hänsyn till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet, såsom pris, leverans- eller genomförandetid, miljöegenskaper, driftkostnader, kostnadseffektivitet, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd. (12 kap 1 § LOU).

En upphandlande myndighet får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan myndigheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått ett tillfredsställande svar. (12 kap. 3 § första stycket LOU)

Utredningen i målet

Enligt avsnitt 5.3 i förfrågningsunderlaget (Primära krav på priser) ska priserna anges i bifogad mall och det ska ske i enlighet med anvisningarna. Vidare ska priserna alltid avse de förslag som leverantörerna angivit som produktlösningar och priserna ska/får inte villkoras, då svaret inte kan likställas med konkurrenternas prisangivelser. Av avsnitt 8 (Krav/önskemål kring priser) framgår att de krav och önskemål kommunerna har på prisangivelse finns i prisbilagans inledning. Detta måste följas för att god jämförelse ska kunna ske mellan offertgivarna. Det är också ett ska-krav. I bilaga 3a (Mall för prisbilaga) står bl.a. att leverantörerna inte ska villkora priserna eller svara på annat sätt. Det försvårar nollställningen.

Beträffande priset för toner framgår det av prissammanställningen att Office Dalarna AB har angett ett pris om 227 021 kr och bolagets pris uppgick till 1 066 242 kr. En annan leverantör har lämnat ett anbud uppgående till 136 624 kr.

Länsrätten gör följande bedömning.

Upphandlingen avseende skrivare och kopiatorer genomfördes som en öppen upphandling.

Bolaget har gjort gällande att Office Dalarna AB inte uppfyllt alla ska-krav i och med att Office Dalarna AB i sitt anbud har uppgett kostnaden för service till noll kr. Enligt länsrättens mening föreligger det i förfrågningsunderlaget inte hinder mot att ange noll kr som pris. Kommunerna har uppgett att det mest väsentliga är totalsumman och att alla posterna fanns

med så att ingen del skulle förbises. Av utredningen framgår att priserna har summerats till en totalsumma. Office Dalarna AB har i kostnaden för produkter inkluderat kostnad för service och enligt länsrättens mening uppfyller avgivet anbud ska-kraven. Vidare anser länsrätten inte att det hindrar en jämförelse mellan anbuden eller att det skulle strida mot principen om likabehandling.

Bolaget har även uppgett att Office Dalarna AB:s pris för toner är onormalt lågt och att det i förfrågningsunderlaget inte innehåller någon anvisning om vilken täckningsgrad för trycket på papper som priset ska beräknas på och att det då borde vara branschpraxis som gäller. Kommunerna menar att man inte har lämnat några anvisningar då man har utgått från branschpraxis som är fem procent. Kommunerna har kontaktat Office Dalarna AB som har uppgett att fulla garantier gäller för leveranser av toner. Enligt länsrättens mening är Office Dalarna AB:s anbud visserligen lågt men det kan mot bakgrund av vad som framkommit i målet inte anses vara orimligt lågt.

Sammanfattningsvis anser länsrätten att bolaget inte förmått visa att kommunerna handlat i strid med bestämmelserna i LOU. Mot bakgrund av det anförda finner länsrätten inte skäl att ingripa i upphandlingen. Ansökan om överprövning ska således avslås.

Hur man överklagar, se bilaga (Dv 3109/1c).

Eva Karlsson Helghe
rådman